

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

دانشگاه کوثر

دانشکده علوم پایه و فنی مهندسی

طرح درس

دانشکده : علوم پایه	سال تحصیلی: ۱۴۰۳۲	مقطع: کارشناسی
نام درس: ژنتیک مولکولی	تعداد واحد: ۳	پیشنیاز:
تعداد ساعات تدریس در هفته: ۳	نام مدرس: دکتر محبوبه آذرخش	شماره کلاس:
نوع درس (عمومی, اختیاری, تخصصی.....): اختیاری		
اهداف یادگیری: در پایان نیمسال انتظار می رود دانشجویان بتوانند: • ساختار و ویژگی های شیمیایی DNA و RNA را توضیح دهند . • فرآیندهای همانندسازی، رونویسی و ترجمه را در پروکاریوت ها و یوکاریوت ها مقایسه کنند . • سازوکارهای ترمیم DNA و نوترکیبی را تشریح نمایند . • سازمان ژنوم و ساختمان کروماتین را تحلیل کنند . • مکانیسم های کنترل بیان ژن در باکتری ها و یوکاریوت ها را توضیح دهند . • ارتباط مفاهیم ژنتیک مولکولی با زیست فناوری و پزشکی مولکولی را درک کنند.		
مواد و امکانات آموزشی:		

شیوه ارزشیابی:

نوع ارزشیابی	ارزیابی شفاهی	لیت‌های گروهی	نحان میان‌ترم	متحان پایان‌ترم	کالیف هفتگی	ارزشیابی مستمر (آزمونک)
نمره	✓		✓	✓		✓

هفته	سرفصل	جزئیات سرفصل
۱	معرفی درس	معرفی درس، اهداف، منابع، نحوه ارزشیابی، مرور مفاهیم پایه ژنتیک و زیست‌شناسی مولکولی، دگم مرکزی زیست‌شناسی
۲	ساختار اسیدهای نوکلئیک	ساختار شیمیایی DNA و RNA، نوکلئوتیدها، قوانین چارگاف، انواع DNA، ساختار دو رشته‌ای
۳	ساختار و سازمان DNA	اشکال A، B و Z، دنا تورا سیون و رنا تورا سیون، سوپر کویل، توپوایزومرازا و سازمان DNA در سلول
۴	رونویسی ۱	RNA پلی‌مرازا، پروموترها، مراحل آغاز، طویل شدن و خاتمه رونویسی در پروکاریوت‌ها
۵	رونویسی ۲	رونویسی در یوکاریوت‌ها، پردازش RNA، کلاهیك ۵'، پلی‌آدنیلایسیون، اسپلایسینگ و اسپلایسینگ جایگزین
۶	رمز ژنتیکی و RNA ها	ویژگی‌های رمز ژنتیکی، انواع RNA، ساختمان و عملکرد tRNA، اصل Wobble
۷	ترجمه ۱	ساختمان ریبوزوم، آمینو اسیل شدن tRNA، آغاز ترجمه در پروکاریوت‌ها و یوکاریوت‌ها
۸	ترجمه ۲	طویل شدن، خاتمه ترجمه، مهارکننده‌های ترجمه، تغییرات پس از ترجمه
۹	همانند سازی DNA ۱	مدل‌های همانندسازی، آزمایش Meselson-Stahl، مبدأ همانندسازی، DNA پلی‌مرازا
۱۰	همانند سازی DNA ۲	رشته پیشرو و پیرو، قطعات اوکازاکی، پرایماز، لیگاز، تلومر و تلومراز
۱۱	جهش	انواع جهش‌های ژنی و کروموزومی، عوامل جهش‌زا، اثرات مولکولی جهش

۱۲	ترمیم DNA	MMR، BER، NER، Proofreading، ترمیم شکست دو رشته‌ای و بیماری‌های مرتبط
۱۳	نو ترکیبی ژنتیکی	نو ترکیبی همولوگ، ساختار Holliday، Crossing-over، نو ترکیبی اختصاصی جایگاه
۱۴	سازمان ژنوم	ژنوم پروکاریوتی و یوکاریوتی، خانواده‌های ژنی، ژن‌های تکراری، شبه‌ژن‌ها، RNAهای غیر کد کننده
۱۵	کروماتین و نوکلئوزوم	ساختار کروماتین، هیستون‌ها، نوکلئوزوم، تغییرات اپی ژنتیکی و باز آرایشی کروماتین
۱۶	کنترل بیان ژن در پروکاریوت‌ها ۱	پروموتور، فاکتور سیگما، اپرون لاک، تنظیم مثبت و منفی
۱۷	کنترل بیان ژن در پروکاریوت‌ها ۲	اپرون trp، attenuation، riboswitch، سیستم‌های دو جزئی
۱۸	کنترل بیان ژن در یوکاریوت‌ها ۱	CpG Island، TATA Box، RNA Polymerase I، II، III، پروموتورها،
۱۹	کنترل بیان ژن در یوکاریوت‌ها ۲	فاکتورهای عمومی رونویسی، کمپلکس آغاز رونویسی، Enhancer، Mediator و Silencer
۲۰	تنظیم پیشرفته بیان ژن	کنترل پس از رونویسی، siRNA، miRNA، تنظیم ترجمه و تخریب mRNA
۲۱	کاربردهای ژنتیک مولکولی	فناوری DNA نو ترکیب، PCR، تعیین توالی، ویرایش ژنوم (CRISPR)، کاربردهای پزشکی
۲۲	مرور مباحث	حل تمرین، تحلیل سؤالات، جمع‌بندی مفاهیم اصلی، رفع اشکال
۲۳	جمع‌بندی نهایی	مرور جامع کل درس، ارتباط مفاهیم مختلف، آمادگی برای آزمون پایان ترم